

SML:n uusi toiminnanjohtaja Stanislav Jas 12.3.2018 klo 17-19 Jyväskylässä - Tule keskustelemaan emonkasvatuksen kehittämisestä Keski-Suomessa!

Luontomuseossa, vesilinnassa pidettävässä tilaisuudessa on mahdollisuus tavata tuore toiminnanjohtaja ja kuulla hänen suunnitelmistaan kehittää mehiläistaloutta massamme. Itse olemme varautuneet keskustelemaan hänen kanssaan erityisesti emonkasvatuksen kehittämisestä Keski-Suomessa. Tilaisuus on avoin kaikille yhdistyksen jäsenille ja asiasta kiinnostuneille. Erityisesti toivomme paikalle emonkasvatuksesta kiinnostuneita tarhaajia.

Seuraavassa muutama asia emonkasvatuksesta käytävän keskustelun pohjaksi.

Emonkasvatuksen keskeisenä tavoitteena on parantaa mehiläishoidon edellytyksiä Keski-Suomessa. Sateisia ja viileinä kesinä hyviä, pariutuneita emoja on ollut vaikea kasvattaa ja hankkia erityisesti alkukesästä. Pariutumisen kannalta lisäongelma on monirotuinen tarhausympäristö. Vaihtoehdoksi emonkasvatukselle onkin noussut emojen lisääntyvä tuonti Keski-Euroopasta. Siihenkin liittyy kuitenkin riskejä.

Asiasta keskusteltaessa on esitetty seuraavia vaihtoehtoja, jotka eivät sulje toisiaan pois, vaan voivat hyvinkin täydentää toisiaan.

- 1 Tehostetaan paikallista emonkasvatusta ja -jalostusta. Uutta osaamista voidaan hyvin rakentaa vanhemman polven emonkasvattajien osaamisen ja kokemuksen varaan. Jotta emonkasvatuksesta saadaan edes jollakin tavalla hallittua, meidän on valittava ja keskityttävä yhden tai kahden rodun jalostamiseen ja kasvattamiseen. Italialaiset ja krainilaiset ovat vallitsevat, paikallisiin olosuhteisiin sopeutuneet rodut, joten liikkeelle voitaneen lähteä näistä roduista. Kasvatettavien emojen pariuttamista varten tarvitaan puhdasparittelualueita, joissa on vahva kuhnurikanta hyvine perintötekijöineen.
- 2 Perustetaan italialaisia ja krainilaisia mehiläisiä varten puhdasparitusasemat. Molemmille asemille tarvitaan ylläpitäjät, ts. mehiläishoitaja(t), jotka sitoutuvat paritusaseman ylläpitämiseen. Italialaisille mehiläisille asemapaikaksi sopii hyvin esim. Pyhähäkki, jossa saarijärveläiset tarhaajat kasvattavat ja pariuttavat italialaisia mehiläisiä jo nyt. Krainilaisille mehiläisille vastaavaksi asemapaikaksi sopii hyvin esim. Multia, jossa kasvatetaan tälläkin hetkellä ainakin pääosin krainilaisia mehiläisiä. Aseman ylläpitäjä on vielä selvitysvaiheessa. Muutkaan vaihtoehdot eivät ole poissuljettuja, jos sellaisia löytyy. Ajatuksena on, että keskisuomalaiset tarhaajat voivat

viedä ko. asemille kasvattamiaan emoja pariutumaan laadukkaiden, samaan rotuun kuuluvien kuhnureiden kanssa. Asemia ylläpitävät tarhaajat voivat sen lisäksi luonnollisesti myydä itse kasvattamiaan ja pariuttamaan emoja muille tarhaajille.

- 3 Tuodaan laatuvarmistettuja emoja Keski-Euroopasta. Jos keskitytään yhden tai enintään kahden rodun tarhaamiseen, niin kysymykseen tulevat krainilaiset ja italialaiset emot. Italialaisiin emoihin liittyy ehkä enemmän riskejä (mm. pieni pesäkuoriainen) ja laatuongelmia. Tuontiemoilla voidaan korvata keväisin talvitappioista aiheutuvaa emovajetta ja monipuolistaa/vahvistaa tarhattavien mehiläisten perintöainesta. Molemmassa tapauksissa, mutta erityisesti jälkimmäisessä tapauksessa edellytyksenä on, että emoilla on hyvä "kantakirja".
- 4 Mehiläisyhdyskuntia tuodaan Keski-Euroopasta. Etuna on, että etelästä saadaan vahvoja pesiä satokauden alkuun. Riskinä on tautien ja punkkien leviäminen yhdyskuntien mukana. Myöhs hinta ja tarhauksen kannattavuus (sateisina kesinä!) voi asettaa rajat yhdyskuntien tuonnille. Kuten kohdassa 3, niin kysymykseen voivat tulla italialaiset ja krainilaiset yhdyskunnat. Näidenkin rotujen kohdalla yhdyskuntien laadun varmistaminen on välttämätöntä, jotta tuotavilla yhdyskunnilla ja niiden jatkojalostuksella ei aiheuteta uusia ongelmia esimerkiksi pesien hoidettavuuden ja keräysominaisuuden suhteen.

Yhdistys voi ja yhdistyksen on tarkoitus järjestää emonkasvatuskoulutusta, jotta alalle saadaan uusia emonkasvattajia ja tarhaajat voivat kehittää omaa emonkasvatustaan. Kevään aikana perehdytään emonkasvatuksen perusteisiin ja välineistöön (tästä koulutuksesta ilmoitetaan erikseen) ja emonkasvatuksen kenttäharjoitus pidetään juhannuksen edellä (tarkempi ajankohta ja paikka selviää sekin myöhemmin). Oman emonkasvatuksen onnistumisen edellytyksenä on, että emonkasvatuksen periaatteiden ja kasvatus- ja paritusympäristön (mm. hyvä jalostukseen sopiva kuhnurikanta) hyvä hallinta. Tämä kaikkeen voimme yhdessä vaikuttaa!

Jos ja kun seutukunnalle saadaan puhdasparitusasemat vankkoine kuhnurikantoineen, niin emonkasvatusta, pariutumista ja samalla myös rodunjalostusta voidaan tehostaa merkittävästi (sääolosuhteetkin huomioiden!). Puhdasparitusasemat voisivat palvella myöhemmin laajemminkin mehiläisrotujen jalostusta Suomessa. Yhdistys ei voi hoitaa paritusasemia, siihen tarvitaan asiaan sitoutuneita tarhaajia. Paritusasemien ylläpitäminen ja ennen kaikkea niiden asettaminen muiden tarhaajien käytettäväksi ja paritustoiminnan tulosten seuraaminen edellyttää kuitenkin niin paljon ylimääräistä työtä, että sitä asemien ylläpitäjiltä ei voida kohtuudella edellyttää. Yhdistys voisi kuitenkin tukea taloudellisesti (sitien kuin

erikseen harkitaan) asemien toimintaa ja tulosten seuranta, koska se palvelee laajasti mehiläishoidon kehittämistä setukunnalla. Rodunjalostusta voidaan tarvittaessa tukea myös hankkimalla asemille uutta mehiläiskantaa vahvistavaa perintöainesta. Seuranta ja asemien toiminnan kehittämistä varten voidaan asettaa emonkasvatustuksen seuranta- ja kehittämisryhmä. Se voi antaa suosituksia asemien toiminnan kehittämiseksi.

Emonkasvatuksen tehostamisen (keskittyminen yhteen tai kahteen tarhattavaan rotuun, emonkasvatuskoulutus, puhtasparituasemien perustaminen) ja sitä mahdollisesti täydentävän emontuonnin keskeisenä tavoitteena on parantaa mehiläishoidon edellytyksiä ja kannattavuutta Keski-Suomessa. Jos ja kun päästään siihen, että tarhattava ympäristö on mehiläishoidon ja emonkasvatuksen kannalta "turvallinen" ja pariutuminen "hallittua", niin mehiläishoidon edellytykset paranevat olennaisesti, myös kaupunkiympäristössä. Näin voimme yhdessä olla jalostamassa olosuhteisiimme sopivaa mehiläiskantaa.

Tervetuloa tapaamaan Stania ja keskustelemaan keskisuomalisen emonkasvatuksen kehittämisestä!

Matti Pylvänäinen